

La Conservació Preventiva i Anàlisi de Riscos

Codi: 43596

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4315503 Gestió Documental, Transparència i Accés a la Informació	OB	0	1

Professor/a de contacte

Nom: Raimon Nualart Mercadé

Correu electrònic: Raimon.Nualart@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisits

Cap

Objectius

El mòdul pretén oferir, a nivell general, un conjunt de pautes i directrius per definir i / o conèixer:

- Conceptes bàsics sobre conservació i preservació digital i la seva importància per a la societat (transparència, memòria, etc.).
- El pla de preservació digital que ha d'implementar un arxiu / institució basat en l'anàlisi dels riscos que poden amenaçar la conservació dels documents a llarg termini, tenint en compte les característiques dels suports d'emmagatzematge, els formats dels documents, el programari, el maquinari, els tipus de dades (estructurats o no) i les mesures de protecció disponibles. Amb la finalitat d'adoptar de mesures preventives que redueixin el nivell de risc.
- Les estratègies i tècniques de preservació digital (refresc de suports, emulació, migració, anàlisi forense digital o arqueologia digital, etc.) que les institucions han d'utilitzar per a garantir la conservació a llarg termini dels seus documents i continguts digitals.
- Estàndards de metadades de preservació
- El model OAIS per a la definició d'un arxiu digital. En concret s'analitzarà en detalls els components d'un arxiu digital (entorn, funcionalitats i objectes d'informació), així com, la importància d'auditar i certificar aquests arxius per avaluar la qualitat dels serveis que presta.
- Anàlisi dels projectes internacionals de preservació digital i eines o solucions disponibles.

Competències

- Analitzar, sintetitzar, organitzar i planificar els entorns i les actuacions de gestió.
- Aplicar les normes legals i estàndards vinculats amb la gestió de documents i arxius en l'elaboració de projectes i la seva avaluació.
- Dissenyar sistemes d'anàlisi de riscos i de preservació de documents electrònics.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.

Resultats d'aprenentatge

1. Adaptar l'aplicació de normes i estàndards de conformitat amb les revisions que siguin objecte.
2. Analitzar i avaluar riscos en els sistemes de gestió documental.
3. Aplicar els estàndards internacionals i les recomanacions sobre la gestió de documents i arxius.
4. Caracteritzar els entorns organitzatius, polítics i socials per a la definició de models i polítiques d'informació.
5. Caracteritzar les organitzacions i entorns en què aplicar normes i estàndards.
6. Controlar sistemes de preservació dels documents electrònics.
7. Elaborar projectes i plans de preservació digital i repositoris segurs.
8. Identificar els canvis organitzatius, polítics i socials dels entorns en què s'apliquen models i polítiques d'informació.
9. Reconèixer els sistemes de seguretat informàtica.
10. Utilitzar instruments de planificació i control de la gestió.

Continguts

El temari del mòdul es divideix en cinc unitats:

Introducció

Conceptes bàsics. Metodologia aplicable a la preservació digital. La gestió de la seguretat de la informació digital.

El pla de preservació digital

El pla de preservació digital. Anàlisi de riscos i mesures preventives en un repositori digital. Exemples de plans de preservació digital

Estratègies i tècniques de preservació digital

Introducció. Estratègies orientades al continent. Estratègies orientades al contingut

L'arxiu digital

Definició. Tipus de repositoris digitals. Components i estructura d'un arxiu segons model OAIS. Avaluació i certificació de repositoris digitals. Implementacions i eines derivades del model OAIS

Projectes internacionals de preservació digital

Projectes globals sobre preservació digital. Projectes educatius sobre preservació digital

Metodologia

Inclou l'assistència a les classes magistrals en línia, la participació en fòrums i discussions i l'elaboració de treballs individuals segons l'establert a l'apartat d'avaluació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe pràctica en línia	1	0,04	1, 2, 4, 5, 6, 8
Classes magistrals en línia	9	0,36	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10

Tipus: Supervisades

Activitats i treballs pràctics	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Tipus: Autònomes			
Lectures, estudis i anàlisi de casos	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Avaluació

Les activitats s'han d'entregar dins els terminis indicats i es realitzaran de manera seqüencial a mesura que avanci el curs.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Elaboració pla de preservació digital	40	15	0,6	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10
Pràctica i testeig d'un arxiu digital	40	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
participació, qüestionaris en línia i fòrums de debat	20	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9

Bibliografia

BARNARD, Alicia [comp.] (2011). *Archivo electrónico. Textos y contextos*. 1a ed. Puebla: Benemérita Universidad Autónoma de Puebla. Archivo Histórico Universitario (Serie Formación Archivística)

BARRUECO CRUZ, José Manuel; DE MIGUEL ESTÉVEZ, Mercedes; GONZÁLEZ COPEIRO, Cristina; RICO-CASTRO, Pilar [coord] (2015). *Guía para la evaluación de repositorios institucionales de investigación*. Recolecta, CRUE, FEYCT.
<https://recolecta.fecyt.es/sites/default/files/contenido/documentos/2017GuiaEvaluacionRecolectaFECYT.pdf>
 [Consulta 01/02/2019]

BEAGRIE, Charles, et al. Digital preservation policies study. JISC, Vol. 22, 2008: <https://goo.gl/ztW58z>
 [Consulta 01/02/2019]

BEAGRIE, Charles. Preservation with PDF/A (second edition), DPC Technology Watch Report 17-01 July 2017: <http://www.dpconline.org/docs/technology-watch-reports/1707-twr17-01-revised/file> [Consulta 01/02/2019]

BEAGRIE, Charles, *Digital Preservation Handbook*, 2nd Edition, (DPC June 2016):
<http://www.dpconline.org/handbook> [Consulta 01/02/2019]

BEAGRIE, Niel, Andrew Charlesworth, and Paul Miller, *TNA Guidance on Cloud Storage and Digital Preservation (Second Edition, March 2015 with updated case studies)*:
http://www.nationalarchives.gov.uk/documents/archives/Preserving-Digital-CloudStorage-Guidance_March-2015.
 [Consulta 01/02/2019]

BLASCO, José Luís; FABRA, Modesto J. [ed.] (2008). *El documento electrónico: aspectos jurídicos, tecnológicos y archivísticos*. Castelló: Universitat Jaume I (Estudis jurídics, 16).

BROWN, Adrian. *Practical digital preservation: a how-to guide for organizations of any size*. London: Facet, 2013

BUSTOS PRETEL, Gerardo [coordinador] (2018). *La gestión del documento electrónico. El consultor de los ayuntamientos*

CANDÁS ROMERO, Jorge. *El papel de los metadatos en la preservación digital. El profesional de la información*. ISSN 1386-6710, Vol. 15, n. 2, 2006, p. 126-136. <http://eprints.rclis.org/8359/1/final.pdf> [Consulta 01/02/2019]

CRUZ MUNDET, José Ramón y DÍEZ CARRERA, Carmen (2015). *Los costes de la preservación digital permanente*. Ediciones Trea

Council of the Consultative Committee for Space data systems (2011). *Audit and certification of trustworthy digital repositories*

DURANTI, Luciana (2005). *La conservación a largo plazo de documentos electrónicos auténticos. Hallazgos del Proyecto InterPARES*,. 1a ed. Cartagena: Ayuntamiento de Cartagena.

Preserving the digital heritage, principles and policies: selected papers of the international conference organized by Netherlands National Commission for Unesco. Amsterdam: European Commission on Preservation and Access, 2007.

GLADNEY, Henry M. *Preserving digital information*. Berlin: Springer, 2007.

INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR STANDARDIZATION (2012). *ISO 14721:2012 - Space data and information transfer systems. Open archival information systems. Reference model*. ISO.

INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR STANDARDIZATION (2005) *ISO 20652:2005. Space data and information transfer systems - Open archival information systems - Producer-Archive interface methodology abstract standard*. ISO.

INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR STANDARDIZATION (2012) *ISO 16363:2012 Space data and information transfer systems -- Audit and certification of trustworthy digital repositories*

KEEFER, Alice; GALLART, Núria (2007). *La preservación de recursos digitales: el reto para las bibliotecas del siglo XXI*. 1a ed. Barcelona: Editorial UOC.

LASO, Ignacio (2005). <<Estrategias de preservación de documentos digitales>>. *TABULA: Revista de Archivos de Castilla y León/ Asociación de Archiveros de Castilla y León*. [Salamanca], núm. 5.

Lligall [Barcelona; Associació d'Arxivers - Gestors de Documents de Catalunya], núm. 31 (2011): *La preservació digital: de què parlem*.

MUÑOZ DE SOLANO Y PALACIOS, Bárbara. *Aspectos económicos del proceso de preservación digital*. *Revista española de documentación científica*, ISSN 0210-0614, Vol. 29, n. 4, 2006, p. 572-586. <http://redc.revistas.csic.es/index.php/redc/issue/view/31> [Consulta 01/02/2019]

MUÑOZ DE SOLANO Y PALACIOS, Bárbara. *El desarrollo de un programa de preservación ideal para documentos digitales*. *Revista general de información y documentación*. ISSN 1132-1873, Vol. 15, n. 2, 2005, p. 145-156. <http://revistas.ucm.es/index.php/RGID/article/view/RGID0505220145A> [Consulta 01/02/2019]

RIVERA DONOSO, Miguel Ángel. *Directrices para la creación de un programa de preservación digital*. *Serie Bibliotecología y Gestión de información*. ISSN 0718-1701, n. 43, 2009, p. 1-63. http://eprints.rclis.org/12989/1/Serie_N%C2%B043_Preservacion_digital.pdf [Consulta 01/02/2019]

ROSENTHAL, David S.H., and Daniel L. VARGAS. *Distributed digital preservation in the cloud. The international journal of digital curation*, ISSN 1746-8256, Vol. 8, n. 1, 2013, p. 107-119. <http://www.ijdc.net/index.php/ijdc/article/view/8.1.107/300> [Consulta 01/02/2019] Resumen en español: <http://blog.bne.es/biblioteconomia/2013/09/16/distributed-digital-preservation-in-the-cloud/> [Consulta 01/02/2019]

SCHRIMPF, Sabine, Christian KEITEL. *nestor guideline for preservation planning - a process model*. *Liber quarterly*, ISSN 2213-056X, Vol. 23, n. 3, 2014, p. 201-213. <https://www.liberquarterly.eu/article/10.18352/lq.9166/> [Consulta 01/02/2019]

SERRA, Jordi (2008). *Los documentos electrónicos. Qué son y cómo se tratan*. 1a ed. Gijón: Trea. 192 p. (Archivos Siglo XXI)

SOLER, Joan (2008). *La preservación de los documentos electrónicos*. 1a ed. Barcelona: Editorial UOC. 119 p.

SOLER, Joan (2009) *Del bit al logos: Preservar documents electrònics a l'administració local*. 1a ed. Barcelona: Diputació de Barcelona . 349 p. (Estudis, Recursos Culturals; 4)

Strodl, S., Becker, C., Neumayer, R., & Rauber, A. (2007). *How to choose a digital preservation strategy: Evaluating a preservation planning procedure*. JCDL 2007 Proceedings (pp 29-38). New York, NY: ACM. https://publik.tuwien.ac.at/files/pub-inf_4759.pdf [Consulta 01/02/2019]

SWANSON, Todd P. *PREMIS-Lite, a preservation metadata generator. Library philosophy and practice*, ISSN1522-0222, 2014. <http://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2637&context=libphilprac> [Consulta 01/02/2019]

TÉRMENS, Miquel (2013). *Preservación Digital*. 1a ed. Barcelona: Editorial UOC. 109 p. (El professional de la informació; 16)

VVAA. *Directrices para la preservación del patrimonio digital*. París: UNESCO, 2003. <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001300/130071s.pdf> [Consulta 01/02/2019]

VOUTSSÁS MÁRQUEZ, Juan. *Factores tecnológicos, legales y documentales de la preservación documental digital. Investigación bibliotecológica*. ISSN 0187-358X, Vol. 23, N. 49, 2009, p. 67-124. <http://www.ejournal.unam.mx/ibi/vol23-49/IBI002304904.pdf> [Consulta 01/02/2019]